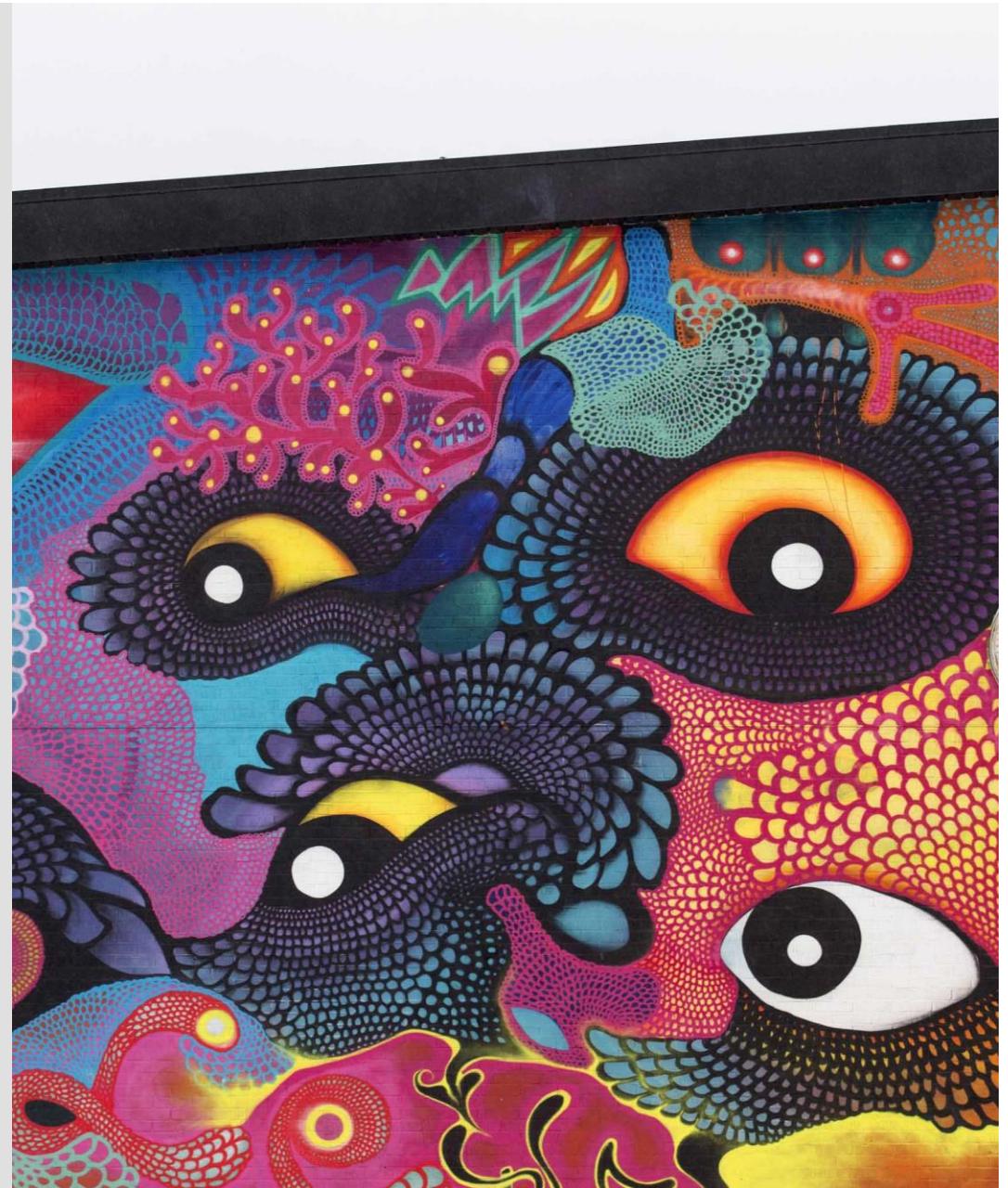

Kartläggning av stöd till studieförbunden i Gävle kommun

Gävle den 23 maj 2017

Mattias Norling

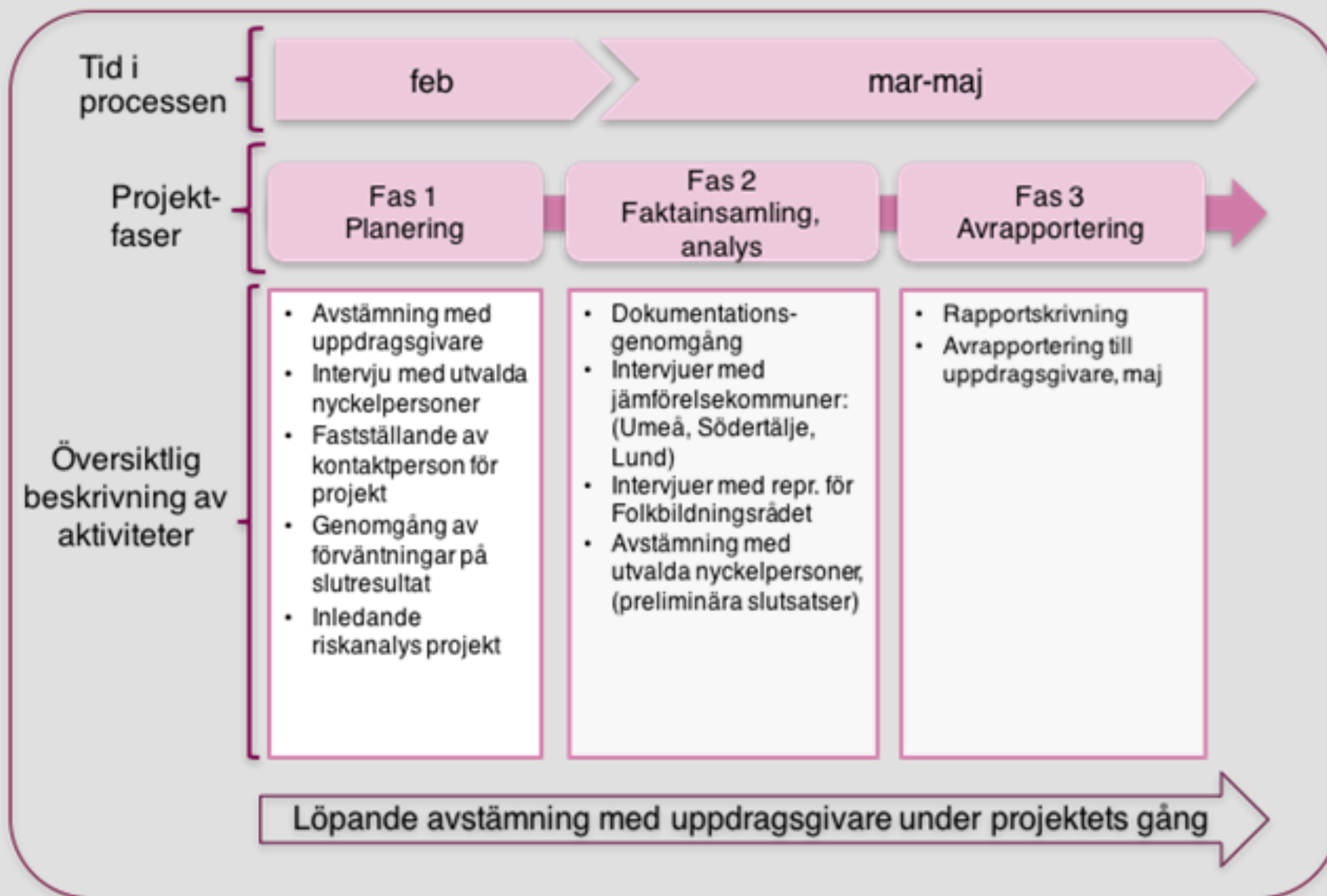
Patrik Lidström

Uppdraget

- **Utreda stödet till studieförbunden i Gävle kommun**
 - Kommunal nivå
 - Regional nivå
 - Statlig nivå
- **Huvudfråga**
 - *Hur stort är det totala stödet som studieförbunden erhåller i form av dels riktade bidrag och dels olika former av subventionering, exempelvis lokaler?*
- **Omvärldsspaning**
 - Umeå
 - Sundsvall
 - Jönköping

Genomförandet

Studieförbunden och staten

”Folkbildningen ska ge alla möjlighet att tillsammans med andra öka sin kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället”

- **Förordning (2015:2018) om stadsbidrag till folkbildningen.**

- stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin,
- bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen,
- bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället, och
- bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet

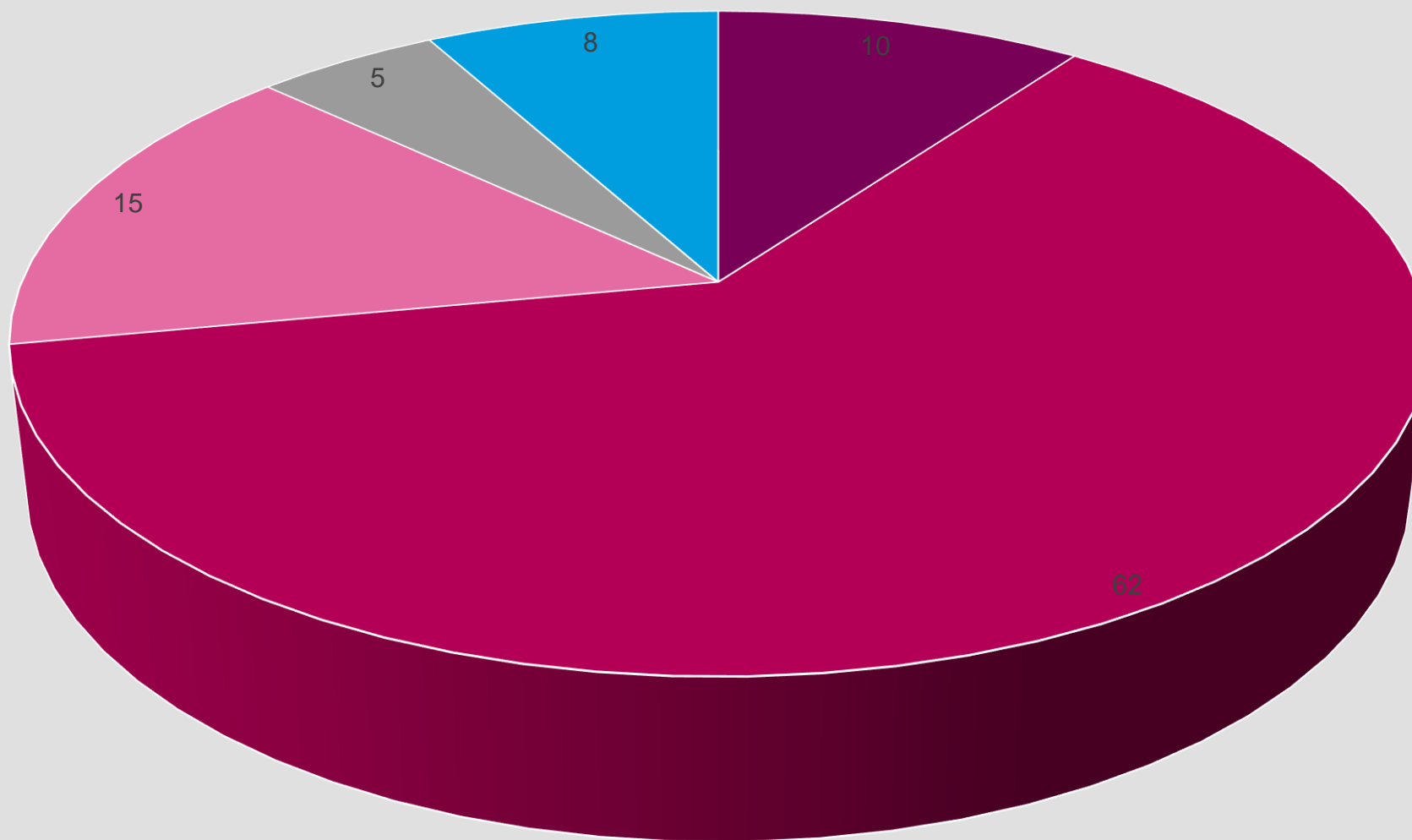
- **10 studieförbund – från och med 2017, än större vikt vid unika deltagare.**

- Ersättningen fördelas nationellt, studieförbunden nationellt fördelar regionalt som sedan fördelar lokalt.
- Då redovisning genererar ekonomi, utmaning med ökning och minskning i verksamhet.

De här ger staten stöd till

- ABF (Arbetarnas bildningsförbund)
- Folkuniversitetet
- Ibn Rushd studieförbund
- Kulturens bildningsverksamhet
- Nykterhetsrörelsens bildningsverksamhet (NBV)
- Sensus
- Studieförbundet
- Studieförbundet Bilda
- Medborgarskolan
- Studieförbundet vuxenskolan

Fördelning statliga stödet

■ Organisationsbidrag ■ Studiecirkel ■ Kulturprogram ■ Annan fortbildning ■ Tillgängligbidrag

Det totala stödet – nationell nivå

	Stat	Kommun	Landsting/ region	Totalt
Årligt bidrag (2000)	1 200 mkr	462,6 mkr	296 mkr	1 958,6 mkr
Årligt bidrag (2016)	1 739 mkr	317,3 mkr	278,4 mkr	2 334,7 mkr
Andel 2016	74%	14%	12%	100%
Förändring (00-16)	+45%	-31,5%	-6%	+19%

- Staten har ökat stödet, regionen marginell minskning och stödet från kommunerna kraftigt minskat.
- Det statliga stödet kompenserat kommunernas minskning
- Enligt Folkbildningsrådets beräkningar har kommunerna och regionernas minskade bidrag dock inte helt vägt upp av statens ökade bidrag om hänsyn tas till prisomräkningar.

Ersättning regional nivå

- Det regionala verksamhetsbidraget till studieförbunden i Gävleborgs län fördelas enligt en modell som också den följer en tidigare statlig fördelningsmodell.
- Medlen fördelas till 80% baserat på antal studietimmar de två senaste åren och till 20% baserat på deltagare under föregående år.
- Studieförbunden – olika regionindelningar.
- Andelen verksamhet i kommunen ligger till grund för hur mycket av det regionala stödet riktat till kommunen.
- Gävleborgsregionen ökat med 6% 2012-2017

Stöd till studieförbunden i Gävle

- *”Kultur och fritid ger stöd till studieorganisationerna som fyller en viktig funktion i folkbildning. Många organisationer står bakom förbunden. Det gör att man når ut till många olika grupper av människor och kan erbjuda en bred utbildningsverksamhet”*
- Ersättningsmodell baserad på Folkbildningsrådets ”gamla”, där studietimmar ligger till grund för ersättningen.
- Alla studieförbund som finns på nationell nivå bedriver verksamhet i Gävle kommun.
- Totalt sett minskat bidrag till studieförbunden med 21% sedan 2012

Bidrag till Studieförbunden i Gävle (2017 prognostiserad)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ABF	1 062 483	1 201 205	1 201 205	1 121 404	1 121 404	939 554
Studieförbundet	1 018 200	690 110	690 110	501 525	501 525	420 196
Vuxenskolan	509 989	484 077	484 077	444 586	444 586	372 492
NBV	358 498	468 381	468 381	547 208	547 208	458 472
Studieförbundet Bilda	298 969	312 072	312 072	321 481	321 481	269 348
SENSUS	256 091	305 649	305 649	334 010	334 010	279 846
Folkuniversitetet	183 954	121 874	121 874	118 920	118 920	99 636
Medborgarskolan	158 684	92 250	92 250	163 473	163 473	136 964
Ibn Rushd	53 131	24 382	24 382	120 050	120 050	100 582
KBV				27 344	27 344	22 910
Summa	3 900 000	3 700 000	3 700 000	3 700 000	3 700 000	3 100 000

Totalt sett minskat bidrag till studieförbunden med 21% sedan 2012

Utveckling för studieförbunden region – kommun 2012-2017

- Enskilda studieförbund minskat kraftig i antalet studietimmar och därmed i verksamhetsbidrag. (NBV har ökat mest)
- När ett studieförbund minskar sin verksamhet i Gävle men ökar i en annan kan det regionala stödet trots allt öka.

	Kommun	Region Gävleborg
ABF	-12%	4%
Studieförbundet	-59%	-10%
Vuxenskolan	-27%	-12%
NBV	28%	88%
Studieförbundet Bilda	-10%	-8%
SENSUS	9%	29%
FU	-46%	-50%
Medborgarskolan	-14%	222%
Ibn Rushd	89%	115%
KBV	-16%	32%
Totalt	-21%	6%

Medel från kommunen som främjar folkbildningsverksamhet

- Studieförbunden kan söka projekt eller arrangemangsstöd för att utöva ”övrig folkbildande verksamhet/kulturinsats.
- Möjligt att söka för förbunden från 2012, störst stöd från KoFn 2014 (493 tkr) flest 2015 (alla utom två)
- Upplåtelseavtal lokaler till ABF och Vuxenskolan motsvarande ungefär 4 miljoner kronor (2016)
- Centrala projekt
 - Kommunstyrelsen – Projekt för ensamkommande, vägledning in i kulturella aktiviteter, 475 tkr, motsvarande en projektledare, Vuxenskolan.
 - Gavlegårdarna, ABF 350 tkr för att tillhandahålla en halvtidstjänst som ska ”verka i befintliga stadsdelsnätverk i Andersberg, Öster, Gävle Strand och Nordost samt starta upp ett nytt stadsdelsnätverk i stadsdelen Sätra.

Sammanställning av totala ekonomi till studieförbunden från Gävle kommun

	2012	2013	2014	2015	2016	Medel utöver verksamhetsbidrag
ABF	2 658 483	2 797 705	3 386 705	3 467 904	4 376 904	3 255 500
Studieförbundet	1 018 200	690 110	690 110	713 025	581 525	80 000
Vuxenskolan	1 183 989	1 178 577	1 216 577	1 468 086	2 607 086	2 162 500
NBV	358 498	468 381	468 381	587 208	572 208	25 000
Bilda	298 969	324 572	312 072	321 481	321 481	0
SENSUS	256 091	312 649	325 649	390 510	354 010	20 000
Folkuniversitetet	183 954	121 874	121 874	118 920	143 920	25 000
Medborgarskolan	158 684	92 250	92 250	163 473	175 473	12 000
Ibn Rushd	53 131	24 382	24 382	120 050	120 050	0
KBV	0	0	0	27 344	27 344	0
Totalt	6 170 000	6 010 500	6 638 000	7 378 000	9 280 000	5 580 000

Studieförbunden – intervjuer.

- Statliga ersättningsmodellen komplex och innebär utmaningar planeringsmässigt
- Kommunens verksamhetsstöd utgör runt 10% av studieförbundens totala omsättning men är betydande:

”Varje krona räknas. Minskar kommunen på sitt bidrag innebär det att vi får sämre förutsättningar att skapa cirkelverksamhet, vilket i sin tur ger avspeglningar i både den statliga ersättningen och den regionala ersättningen.”

- Håll fast vid tanken om grundbidrag vs ”fritt och frivilligt”.
- Genuint orättvist med hyressubventioner vs Det är inte gratis att driva lokalerna, alla som vill är välkomna.

Studieförbunden

- Betonar vikten av att Studieförbunden kan förmera, skapa verksamhet och resurser (1+1=6),
 - att utvärdering av ersättningsmodell och nivåer behöver tas i ljuset av att studieförbunden förmerar de totala resurserna till Gävles invånare.
- Studieförbunden vill vara i samhällsbygget och till bildning. Efterlyser dialog:

”Jag menar, vi vill vara med och göra Gävle kommun ännu bättre. Vi kan erbjuda former utifrån fritt och frivilligt. Själva fundamentet i det vi håller på med bygger på att frigöra individens egna kraft. Det borde väl vara intressant för politikerna att möta oss och tillsammans samtala om hur vi kan göra det tillsammans?!”

Omvärld (1) Bidrag till studieförbund, jämförelsekommunerna.

	2014	2015	2016	Invånare	Kr/inv (2016)
Gävle	3 698 348	3 700 000	3 672 355	99 788	36,8
Sundsvall	4 234 108	4 236 000	4 204 350	98 325	42,8
Jönköping	4 951 788	4 880 000	4 843 538	135 297	35,8
Umeå	8 796 070	8 800 000	8 535 743	122 892	69,5

Omvärld (2) Ersättningsmodeller och annat

- **Sundsvall:**

- Studietimmar, prioriterade målgrupper och perifera områden i kommunen. En riktad del för kulturverksamhet
- Kritik: inrapporteringen följer inte inrapportering till SCB
- Ingen särskild uppföljning i samråd med studieförbunden.
- För några år sedan: Intervjurunda kring ersättningsmodell
- Avser revidera sin ersättningsmodell att mer likna Folkbildningsrådets. Senast 2007

- **Umeå**

- Följer tidigare statlig ersättningsmodell: 70% grundbidrag (timmar), 20% antal deltagare och 10% kulturarrangemang.
- Förbundsgemensam pott 300 tkr, samverkansprojekt mellan studieförbunden.
- Inriktning i översyn av föreningsstöd: Än rakare modell mer generella stöd, mindre projektbidrag.
- Inga upplåtelseavtal e.dyl.
- Kontinuerlig dialog och årlig uppföljning i samrådsmöten.

Omvärld (2) Ersättningsmodeller

- **Jönköping**

- Följer statlig modell från 2014
- Studieförbunden har likt andra föreningar möjlighet att söka bidrag
- Inga upplåtelseavtal e.dyl.
- Uppföljning och samverkan varierat över tid. Ibland besök från studieförbund till nämnd, ibland tjänsteman till lokalt folkbildningsråd.

- **Gävle i relation till de jämförda kommunerna**

- Verksamhetsbidrag som ligger något under jämförda kommuner i snitt, betydligt under Umeå och i paritet med Jönköping
- Ensamma om att skriva upplåtelseavtal med enskilda studieförbund.
- Likt övriga kommuner ges möjlighet att söka stöd till övrig folkbildning och kulturaktiviteter.

Områden att fokusera i fortsatt arbete med Studieförbunden

- Nämnden bör se bidragen till studieförbunden ur ett helhetsperspektiv. Här finns det anledning att se över upplåtelseavtalen gällande lokaler till vissa av studieförbunden. Särskilt i relation till den pågående lokalöversynen som görs.
- Det finns också anledning att tillse tydligare samtalsforum mellan studieförbunden och kommunen gällande verksamhetsutveckling och bidrag, i andra kommuner finns det exempel på årliga träffar.
- I det längre perspektivet finns det anledning att se över modellen för verksamhetsbidrag till studieförbunden som idag bara är kopplad till studietimmar.